
Kyrkomötet Ekonomiutskottets betänkande 2021:6

Anonymisering av kollekt via Swish

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2021:90 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ska utreda de tekniska förutsättningarna för avidentifiering av Swish-kollekter innan dessa delges församlingarna.

Utskottet menar att de bestämmelser och den lagstiftning som omgärdar digitala kollekt och elektroniska penningtransaktioner ger tillräckligt hög säkerhet för att anonymiteten för den enskilde kan upprätthållas. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att kyrkomötet beslutar avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:90.

Motionens förslag

Motion 2021:90 av Eric Westroth m.fl., Anonymisering av kollekt via Swish

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda de tekniska förutsättningarna för att låta församlingarnas Swish-kollekter avidentifieras innan transaktionerna delges församlingen.

Bakgrund

Möjligheten att betala kollekt och avgifter inom Svenska kyrkan via Swish reglerades år 2016 (SvKB 2015:2, SvKB 2015:3). Redan tidigare fanns möjligheten att ta upp kollekt eller att låta deltagare betala avgifter via Swish. För inbetalningar som avsåg annat än kollekt kunde befintligt regelverk i bokföringslagen tillämpas men den dåvarande inomkyrkliga regleringen kring kollekt och kollektbok (SvKB 2005:6, 2006:5) fängade inte upp hur de digitala kollekterna skulle administreras och redovisas.

Före regleringen kom de församlingar som tidigt började använda digitala betalningar att utveckla egna lokala regelverk för att inte bryta mot dåvarande regelverk kring kollekt. Behovet av utveckling av kollektregelverket för enhetlig redovisning kom därmed att tydliggöras.

En svårighet som tidigt konstaterades var bristen på anonymitet i samband med att digitala lösningar användes vid inbetalning av kollekt. Detta kan anses stå i strid mot den tradition och praxis kring anonymitet som gäller vid kollektupptagning. I den redovisning församlingen erhåller från banken om inbetalningar via Swish framgår givare och belopp. Risker att församlingen skulle använda dessa uppgifter om givare

för att exempelvis göra utskick för att vädja om ytterligare medel till olika ändamål bedömdes som tillräckligt väsentlig för att det i det nya regelverket skulle föras in en förbudsparagraf mot att föra register över kollektgivare.

Lagstiftning kring finansiella transaktioner samt personuppgifter

Under de senaste åren har lagstiftningen kring finansiella transaktioner för att förhindra penningtvätt skärpts. Detta medför att bankerna förväntas ha en hög transparens för att kunna följa ekonomiska transaktioner. Någon förändring kring anonymisering från bankväsendet sida torde därmed inte vara aktuell. Att en bank sänder uppgifter om givaren till en annan del av trossamfundet för anonymisering innebär i sig ett röjande av personuppgift och kräver att givaren informeras om detta i enlighet med GDPR-regelverket. Detta gäller även om den mottagande enheten givit banken i uppdrag att sända uppgifterna till en annan enhet.

Sekretessregler

Den ordning som idag föreligger innebär att uppgifter om givaren lämnas direkt till den enhet som har att hantera den ekonomiska transaktionen enligt lag och inomkyrkligt regelverk.

I kyrkoordningens 54 kap. 3 § framgår att ”I kyrkans insamlingsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskild givare.” Med insamlingsverksamhet avses främst olika riksskyrkliga och lokala insamlingar för Svenska kyrkans internationella arbete och Svenska kyrkan i utlandet. Förbudet mot att röja uppgifter kan också avse andra insamlingar i kyrkans regi, till exempel till församlingens lokala diakoni eller till en vänförsamling i ett annat land.

Sekretess avseende utlämnande av uppgift finns även reglerat i Svenska kyrkans kollektivavtal (p. 21 i protokollsanteckningar).

Kyrkoordningens bestämmelser kring röjande av uppgift om enskild givare i insamlingsverksamheten beslutades innan möjligheten att betala via Swish och andra digitala lösningar fanns. Bestämmelserna torde dock kunna tolkas som att även dessa typer av gåvogivande omfattas av ovanstående sekretessregler så att uppgifterna endast hanteras av dem som i sin tjänst handlägger uppgifterna. Någon ytterligare spridning av dessa personuppgifter ska därför inte ske ens på den enskilda arbetsplatsen.

Utveckling av it-stöd och nya administrativa funktioner

Det är idag inte möjligt för nationell nivå att inom ramen för befintliga it-system och med befintlig administration hantera utveckling av inomkyrkliga it-lösningar för att garantera anonymiteten kring lokalt inkomna gåvor.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:90.
--

Utskottet menar att nuvarande bestämmelser kring den personliga tystnadsplikten för personal i kombination med den lagstiftning som finns kring penningtransaktioner och GDPR ger tillräckligt god säkerhet så att enskilda givares anonymitet kan upprätthållas.

Utskottet anser med anledning av ovanstående att någon utredning kring denna fråga inte är nödvändig och föreslår därför att motionen avslås.

På ekonomiutskottets vägnar

Mats Ludvigsson, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Mats Ludvigsson, ordförande, Veine Backenius, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Peter Bernövall, Marie Wojidkow, Åke Marcusson, Magnus Ek, Fredrik Ottesen, Bengt Kjellgren, Suzanne Fredborg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander och Bengt Bivall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Leif Nilsson, Hilka Andersson, Roger Sjöberg, Patrik Linde, Kjell Kallenberg, Mats Nilsson, Petter Nilsson, Björn Falkeblad, Bertil Olsson och Terence Honglo.

Biskoparna Åke Bonnier och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag gör bedömningen att utskottets övervägande inte utgör en fullgod utredning av ärendet mot motionen behandlar. Frågan är viktig och inte särskilt kostsam att utreda vidare. Jag menar därför att motion 2021:90 bör bifallas.

Fredrik Ottesen